

**1 юни - Международен ден
на децата -
да е Винаги слънчев
и миден!**

Кураж

Списание за социални права и интеграция • Година XXII • Брой 5 • май 2013 г. • Цена 0.50

АКЦЕНТ

**2013 - Европейска година
на гражданите**

СОЦИАЛЕН ПАНАИР

РАВНОСМЕТКА

**1150-години от
Великоморавската мисия
на братята Кирил и Методий**

Акцент

С решение на Европейския парламент и Съвета на ЕС 2013 година е обявена за Европейска година на гражданите. Целта на инициативата е да се повиши осведомеността на обществото относно гражданството на ЕС и правата при пребиваване в друга държава членка, независимо от статута на гражданите. Мотото на кампанията е «Важна е Европа, важен си ти. Участвай в дебата!»

1 и 31

Добрите вест и идват с Кураж

4 - 7

Кореспондентите ни от Чирпан, Монтана, Търговище и Разград съобщават за разгръщането на социалните услуги и подкрепата към хора с увреждания

Реализация

МТСП насърчава развитието на социалното предприемачество

Социален панаир - *Смиляна Запрянова*

8 - 12

Кубрат Пулев и Наталия Симеонова в подкрепа на Георги Киряков - *Олга Велева*

13 - 14

С крилете на песента - *Румен Петков*

14

Кулинарен конкурс - *Стефан Стойчев*

15

Хора в неравностойно положение участваха в изложба... -

Соня Симеонова

16

Изграждане на партньорска трансгранична мрежа за равнопоставеност... - *Красимира Томова*

17

Равносметка

Кореспонденции от страната за годишните отчетни събрания на организациите на СИБ

18 - 27

Справочник

28 - 31

Литературен клуб

Бутилка прясна вода - *разказ от Морфи Скарлатов*

32 - 34

Стихове от *Петър Гацов, Колю Чалъков, Георги Драмбозов*

35 - 37

Памет

1150 години от Великоморавската мисия на братята Кирил и Методий

38 - 39

С решение на Европейския парламент и Съвета на ЕС 2013 година е обявена за **Европейска година на гражданите.**

Целта на инициативата е да се повиши осведомеността на обществото относно гражданството на ЕС и правата при пребиваване в друга държава-членка, независимо от статута на гражданите. Мотото на кампанията е :

“Важна е Европа, важен си ти. Участвай в дебата!”

Министър Деяна Костадинова даде старт на Европейската година на гражданите 2013 г.

Българите трябва да могат да се възползват от всички права като граждани на Европейския съюз (ЕС), включително и от правото на свободно движение на хора с цел заетост в рамките на европейския трудов пазар. Това каза министърът на труда и социалната политика Деяна Костадинова при откриването на Европейската година на гражданите 2013 г. в България. Според нея „мобилността на работниците в рамките на общия европейски пазар допринася за създаването на добавена стойност за икономиките на съответните държави“.

„Свободното движение на хора с цел заетост в рамките на ЕС е сред приоритетите в дейността на Министерството на труда и социалната политика“, напомни националният координатор на инициативата министър Костадинова. „Гражданите трябва да бъдат информирани какви са правата им, когато пребивават в друга държава-членка, независимо

дали са там като студенти, работници, търсещи работа лица, предприемачи, потребители, пенсионери, пътници или туристи“, добави тя. „В края на 2013 година българските граждани ще бъдат по-добре информирани за правата си като граждани на ЕС и ще се възползват от тях при осъществяване на правото си на свободно движение и пребиваване в другите държави-членки“, изрази увереност заместник-министър Петър Стоянов. Той постави акцент върху програмата на Европейска година 2013, включваща инициативи в цялата страна.

В провеждането им ще участват неправителствени и правозащитни организации, социални партньори и представители на академичните среди.

МТСП ще реализира информационни кампании за свободното движение на български работници в ЕС, за равните възможности и равното третиране на гражданите и за правото на достъп до социална закрила.

Продължава на стр. 31

ЧИРПАН

Елена ШОПОВА

В общината стартира проект „ЗАЕДНО — ЗА ЕДИН ПО-ДОБЪР ЖИВОТ”

с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2007 – 2013 година, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз, на стойност 241226,96 лева

Акцентите в проекта са насочени към развитие на предоставените услуги в местния Домашен социален патронаж чрез създаване на „Звено за услуги в домашна среда” като предпоставки за осигуряване на достоен живот и предоставяне на услуги в домашна среда на хора, които са в частична или пълна невъзможност за самообслужване и с риск за социална изолация. В социалната дейност се предвижда помощ при общуването и поддържането на социални контакти, развлечения, занимания в дома и извън него, посещение на кино, театър, изложби, концерти и други, помощ при писане на писма, заявления и депозирането им в съответни институции. В комунално-битовата дейност се отделя място на пазаруването на хранителни продукти, приготвяне на храна в дома, закупуване на лекарства, поддържане на хигиената в жилището на потребителя на услугата. Също и дребни ремонти, плащане на данъци, такси и други.

Ползватели по проекта ще бъдат 76 лица и деца с трайни и увреждания. Продължителността на проекта е 18 месеца, от които в 12 ще бъдат предоставяни почасови услуги в домашна среда. За всеки потребител ще се изготви индивидуален план в зависимост от неговите лични потребности и предпочитания. Услугата се предоставя срещу потребителска такса, чийто размер се определя в зависимост от месечния доход на потребителя.

Чрез проекта ще се осигурят работни места на длъжностите „Социален асистент” и „Домашен помощник”. Те ще бъдат заети от безработни в трудоспособна възраст, които не са придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст или професионална пенсия за ранно пенсиониране. Реалният старт на проекта е 1-ви юли тази година. ■

МОНТАНА

Иван ДИМИТРОВ

ПОДКРЕПА ЗА
ЕЖЕДНЕВИЕТО

Личните асистенти на хора с увреждания в община Лом ще продължат да работят до средата на месец юли 2013 година. Срокът на проекта, който трябваше да приключи

през март, беше продължен за още четири месеца с решение на Агенцията по заетостта. Това е четвъртото поредно удължаване на действието на съвместния проект „Подкрепа за достоен живот“ между община Лом и Агенцията за социално подпомагане, който стартира в края на 2010 година.

По проекта са назначени 51 лични асистенти, които вече повече от две години се грижат за възрастни и деца в неравностойно положение в Лом и селата от общината Сталийска махала, Трайково, Долно Линево, Замфир, Ковачица, Станево и Сливата. Потребителите на услугата „Личен асистент за достоен живот“ са хора между 3 и над 90 –годишна възраст с увреждания, които не са в състояние сами да организират бита си и да поддържат хигиената в своя дом и се нуждаят от помощ в ежедневието си и при организирането на свободното си време.

Започва работа и Звеното за услуги в домашна среда, което

ще обедини досегашните дейности личен асистент, социален асистент и домашен помощник. Новото социално предприятие ще функционира към Домашния со-

циален партронаж. Звеното беше създадено с решение на Общинския съвет-Лом през юни миналата година, а общината бе одобрена за безвъзмездно финансиране от 238 240 лева по схемата „Помощ в дома“ на Оперативната програма „Регионално развитие“ в края на 2012 г. Услугата стартира през януари и ще продължи по мярката за една година.

Като лични асистенти и домашни помощници ще бъдат назначени 47 души и двама координатори. Проектът ще се управлява от екип общински специалисти.

Звеното за услуги в домашна среда ще предоставя почасови дейности за лична помощ на хора, които не могат да се грижат сами за себе си – деца и възрастни с трайни увреждания.

Наетите ще оказват помощ за поддържане на лична хигиена, при хранене, вземане на лекарства, ще ги придружават при отиване до здравни, социални и учебни заведения. Като персонал, както и досега, ще бъдат наемани безработни лица. ■

ЗА ПЕПЕРУДЕНИТЕ ДЕЦА

Иван ДИМИТРОВ

Доц. Борислав Великов подкрепи „пеперудените“ деца на България. Той се присъедини към инициативата да подпогнем страдащите крехки същества с ранима, цепеща се кожа, чието поддържащо лечение и превръзки са непосилно скъпи за близките им. Средства за около 100-те деца с тази рядка дигноза се събирааха на благотворителен концерт на ансамбъл „Българе“ в НДК на 2 април. Доц. Великов бе закупил 100 билета за спектакъла, които дари на ученици от Духовната семинария в столицата, за да направи финансово възможно изразяването на тяхната съпричастност към болните дечица. ■

В Търговище разкриват Център за услуги на деца с увреждания

Екатерина НАКОВА

Нова социална услуга ще заработи в Търговище от 1 май 2013 г., съобщават от пресцентъра на общинската администрация - това е Център за социална рехабилитация и интеграция. Разкриването му стана възможно след провеждане на конкурс за доставчик на социалната услуга. Центърът е с капацитет 25 места, като основната му функция е предоставяне на почасови услуги за деца с увреждания. Това е осмата поред социална услуга, открита към Община Търговище от 2005 г. насам. Останалите седем са: „Център за обществена подкрепа“ и Звено „Майка и бебе“ в Комплекса за социални услуги в града; дневните центрове за стари хора и възрастни хора с увреждания; Защитено жилище в с. Лиляк; Дневният център за възрастни хора с увреждания в кв. Бряг и Защитеното жилище там. Наетите квалифицирани кадри за реализацията на тези социални услуги в общината – психолози, педагози, социални работници и др. са 55 души. През настоящата 2013 г. предстои откриването и на два центъра за настаняване от семеен тип и шест нови социални услуги на мястото на Дома за медико-социални грижи в Търговище. ■

ПРОЛЕТНА СРЕЩА

Елена ШОПОВА

В ресторант „Строител“ по случай първа пролет членове на общинската организация на СИБ в Чирпан с председател Валентина Борисова организираха поредна празнична среща. Вокалната формация „Шанс“ при КИ в Чирпан поздрави всички присъстващи с подходяща празнична програма. Тя бе допълнена от изпълненията на специално поканения професионален диджей. Срещата бе добър повод и за социални контакти, които през зимата по понятни причини понамаляват и старт за тяхното оживяване с настъпването на пролетните празници. С много емоции, смях и закачки присъстващите си пожелаха нови и повече празнични срещи през настоящата година. ■

Елена ШОПОВА

Поредна милосърдна инициатива бе организиран от Община Чирпан благотворителен концерт за събиране на средства за лечение на 22-годишното момиче Виктория Борисова от града, страдаща от болестта Лимфон на Хочкин.

След няколкомесечни процедури тя вече е по-добре, но се нуждае от още средства за лечението ѝ, което продължава в Турция, разкриват организаторите на благородното мероприятие.

В благотворителния концерт взеха участие млади таланти, уче-

ници - възпитаници на СОУ „П.К Яворов“. Специално участие в благотворителния концерт взеха известните певци Здравко Мандаджиев и Юнона, както и Клуба за народни танци "Чанове"- Чирпан. Прозвучаха цитати от песните на Богдана Карадочева „Дано“, и „Продавач на надежда“ на Джани Родари.

Събрана бе сумата 1980 лв. и бе предадена на майката на Вики. Прочетено бе вълнуващо писмо от дъщерята ѝ, с което тя благодари сърдечно на всички, съпричастни с волята ѝ за живот. ■

Ангел НИКОЛОВ

Автобусът е закупен по проект «Изграждане на социална инфраструктура, предлагаща услуга на деца в риск на територията на община Исперих» на стойност 900 000 лв. Средствата са осигурени по мярка 321 - Основни услуги за населението и икономиката в селските райони по програмата за развитие на селските райони. Автобусът ще се ползва от деца и младежи - общо 62-ма души. Чрез проекта ще се изгardi здравен център за настаняване от семеен тип. Ще бъде преустроен и дневен център за деца с увреждания на част от първия етаж на дом „Лудогорие“ в града. ■

В Исперих получиха специализиран автобус за хора с увреждания

МТСП насърчава развитието на социалното предприемачество

„Търсим механизми и със средствата на електронното правителство да станем по-добри в обслужването на гражданите, като гарантираме равен достъп, без значение дали гражданинът е с увреждане или в риск“, каза заместник-министър Иванка Шалапатова. Тя очерта предимствата на социалното предприемачество, като постави фокус върху гъвкавостта на инициативите и новите модели на активно социално подпомагане.

Организатори на международния форум са Европейската комисия, Министерството на труда и социалната политика, Европейската конфедерация на производствените кооперации и социалните предприятия и Агенцията за хората с увреждания. Внего участват 9 национално представени организации със 70 специализирани кооперации и социални предприятия. Включени са и 17 чуждестранни социални структури от Белгия, Италия, Румъния, Сърбия, Австрия, Норвегия, Гърция и Малта. Изложителите представят дрехи, мебели, пластмасови и дървени изделия, работни облекла и обувки, продукти за хора със слухови и говорни проблеми.

► Заместник-министърът на труда и социалната политика Иванка Шалапатова откри Европейски форум за социално предприемачество. Форумът включва Европейска конференция на тема „Социалното предприемачество – основа за устойчив растеж“ и Панаир на социални предприятия и кооперации за хора с увреждания. Изложението продължи до 24 март в палатите на Международния панаир в Пловдив.

„Децата и хората с увреждания, както и другите групи в неравностойно положение носят огромен потенциал. Инвестирането в потенциала на тези хора подпомага Европа и респективно България в преодоляването на редица икономически и демографски предизвикателства“, заяви заместник-министър Шалапатова. Тя участва в конференция „Социалното предприемачество – основа за устойчив растеж“, където се запозна с добрите европейски и национални практики в сферата на социалното предприемачество. Сред гостите бяха кметът на Пловдив г-н Иван Тотев, зам. областният управител г-н Георги Игнатов, ИД на изпълнителната АХУ г-н Минчо Коралски както и председателите на СГБ и ССБ – г-н Васил Панев и г-н Васил Долапчиев.

СОЦИАЛЕН ПАНАИР

Смиляна ЗАПРЯНОВА

В периода на тотална икономическа криза много е важен приносът на Европейската комисия към социалната политика, подчерта при откриването на изложението Генералният директор на Европейската конференция на производствените кооперации и социални предприятия г-н Бруно Ролантс.

Според него хората с увреждания вече имат добър имидж в ЕС. Представянето на български и чужди изложители на този панаир са свършили доста добра работа за организира-

СОЦИАЛЕН...

нето на такава проява, подчерта още г-н Ролантс.

В изказването си г-н Апостолос Йоакимидис – директор на Главна дирекция “Предприятия и индустрия” – наблегна на факта, че Европейската комисия финансира част от разходите по това събитие.

вегия, Гърция, Малта, Румъния и Сърбия.

Щандовете на ТПКИ “Родина” – Варна и КТ “Черноморка” – Бургас отново привличаха гостите с бебешки и детски дрешки в морски дизайн с актуалните цветови комбинации и мекота на гамата им. Пловдивското представяне бе

Шеста палата на панаира се оказа малка, за да приеме експозициите за малки и големи, работното облекло, домашния текстил, народните носии и ръчно изработените сувенири на представителите от 93 кооперации. Освен българските стоки, в изложението участваха и колеги от Австрия, Армения, Белгия, Италия, Нор-

чрез облеклата на “Марица” ЕООД и ЕТ “Миламус”, предназначени за нежната половина на обществото, които за пореден път изненадаха клиентите си с нови колекции. Отново пловдивският “Тих труд” представи работно облекло и обувки, които няколко години наред има възможността да изнася за Австрия, Италия и Германия.

Интерес предизвикаха рисунките върху керамика както и бижутата от мъниста, направени от малчугани с нервнo-мускулни заболявания. А илюстраторът на Чудомир – Тодор Тенов, който страда от епилепсия, бе подредил своите графики, които се продаваха като топъл хляб.

Сред рекламните материали, предоставени ни от организаторите на изложението, бе книгата на незрящата журналистка Таня Йовева "Европа на хората – достойният труд на достойните хора".

"Изключително качествени стоки на ниски цени", заяви зам. министърът на труда и социал-

ната политика г-жа Шалапотова. Посетителите грабеха пред погледа на гостите спално бельо, текстил, детски облекла и др. Дамските блузи и потници се продаваха по 4-6 лв., пролетните якета - от 25 до 40 лв., а панталоните и полите по 10-15 лв. Интересът бе огромен, тъй като стоките са изработени на ишлеме за европейски пазари, а цените са атрактивни.

По подиума на ревюто пъпলেখа малчуганите, подкрепяни и насърчавани от каките и батковците, а аплодисментите към тях не спряха часове наред.

Акцентът на изложението бе в следобедните часове на деня,

СИБ бе представен от Латин Мусабашев като собственик на фирма и продаваната му на пазара продукция

СОЦИАЛЕН...

когато се проведе конференция на тема "Социалното предприемачество – основа на устойчив растеж". На нея представители от евроинституции разясняваха новите си програми, в които участват хора с увреждания, финансирането им и тяхната реализация. Това показва убедително колко решително се развива бизнеса им.

рия. 300 000 лв. са предвидени за започване на собствен бизнес" съобщи в заключение г-н Минчо Коралски.

Някои участници в конференцията подчертаха, че очакват от държавата по-адекватно подпомагане за иновативните проекти, по-добро финансиране за създаване на здравословна работна среда. Повече работа и по-голям износ си пожелаха представителите в изложението, тъй като сега едва 10-15% от продукцията им се изнася в чужбина и това им дава глътка свеж финансов въздух в тежката икономическа криза.

"Близо 3 милиона лева ще получат през 2013 инвалидите в Бълга-

Изложителите представят дрехи, мебели, пластмасови и дървени изделия, работни облекла и обувки, продукти за хора със слухови и говорни проблеми.

КУБРАТ ПУЛЕВ И НАТАЛИЯ СИМЕОНОВА В ПОДКРЕПА НА ГЕОРГИ КИРЯКОВ

Олга ВЕЛЕВА

Георги Киряков от Тополовград, който е прикован към инвалиден стол след катастрофа през 2007 г., бе герой в телевизионното предаване „Предай нататък“. Историата на младия мъж, носител на много медали и титли от състезания по канадска борба и лека атлетика за параолимпийци, трогна зрителите от цялата страна, които изразиха съпричастността си на сайта на предаването.

Водещата Наталия Симеонова пък обяви начало на дарителска кампания за закупуване на скъпоструваща нова технология ReWalk, която може да изправи на крака Георги. Първите 700 лева по сметката постъпиха от боксовата звезда Кубрат Пулев, когото

младият мъж победи на канадска борба в импровизиран сблъсък. Тополовградчанинът, завърши дистанционно магистратура „Културен туризъм“ във Великотърновския университет „Св. Кирил и Методий“ и в момента работи като младши експерт в Община Тополовград. Колегите му и лично неговият пряк шеф Красимира Ятакчиева, са инициаторите на кампанията в неговата подкрепа. В студиото на „Предай на-

нататък“ тя връчи на Наталия Симеонова почетна монета - подарък от кмета - инж. Божин Божинов, в знак на благодарност за помощта. Припомняме, че журналистката Емилия Антова снима Георги за втората част на

**Георги Киряков получи
специална награда от
ексминистър
Тотю Младенов, на бала на
спортиста през 2011 г.,
организиран от Областна
управа – Хасково**

► КУБРАТ ПУЛЕВ И...

филма си „Умирай лесно“, посветен на младите хора, пострадали при катастрофи. Бившият областен управител на Хасково Райна Йовчева уреди на блока в Тополовград, където живее младият мъж, да бъде монтиран специален асансьор, с който той да може да излиза навън без чужда помощ. Георги Киряков получи и специална награда от ексминистър Тотю Младенов на бала на спортиста през 2011 г., организиран от Областната управа.

Историята на Георги може да има своя добър край, който да върне младия мъж към пълноценното му ежедневие. Ако искате да му помогнете да стане един от все още малкото хора в Европа, които използват новата технология ReWalk, подкрепете го и му помогнете да се изправи на крака.

Данните на банковата му сметка са:

IBAN:

BG72STSA93000020853406

BIC:STSABGSF

ДСК - Георги Киряков

С крилете на песента

Румен ПЕТКОВ

През февруари 2010 година в клуба на хората с увреждания и пенсионера на ул. Данаил Попов 2, Плевен бе създадена група «Пендара». Както е златна парата, така е златна и българската народна песен. Идеята за създаването, както и нейна кръстница е Мария Павлова, пенсионирана детска учителка. Тя дълги години е била изпълнителка в група «Гороцвет». Поканва и настоящата ръководителка на «Пендара» певицата Нина Станчева за ръководител и корепетитор. Групата се състои от дванадесет жени. Те самите събират пари помежду си и поръчват носии за сценичните си изяви. Репетициите са най-малко един път седмично. Репертоарът на групата е изцяло от българския фолклор. Имат много песни, като тематиката на изпълненията е според ангажиментите, празниците от православния календар, които те уважават с изпълнения в клубовете. Участията са на плевенски сцени, общинско регионално и национално ниво. Жените споделят, че потрудно става осигуряването на транспорт и финансиране на участията им.

КУЛИНАРЕН КОНКУРС

Стефан СТОЙЧЕВ

В комплекса за социални услуги „Св. Георги“ в Пловдив се проведе интересен кулинарен конкурс. Участваха 9 момчета и момичета, възпитаници на комплекса, със задача да приготвят риба пане и картофена салата при момчетата, а за момичетата - плодова салата и крем. Кухненската техника е дарение от Германия. В продължение на 2 седмици

майстор Йоханес Шулц обучи участниците как се приготвят популярни немски ястия. В журито участваха почетния консул на Германия в Пловдив г-жа Мариана Чолакова, главният готвач на ресторант „Лайпциг“ в града Николай Антонов, немският майстор Йоханес Шулц, зам. кметът Георги Тютюков и директорът на комплекса Апостол Делев. Младите готвачи се справиха отлично със задачата,

а журито награди и двата отбора с равен брой точки. Всички получиха кулинарни книги и безплатни пропуски за плувен басейн за идващото лято. Майстор Шулц подари на участниците оригинални ключодържатели във формата на черпак. ■

Повече от 95 автори участваха в изложбата, която се организира по традиция в чест на празника на Велико Търново от местното представителство на СБХ и Общината. Експозицията бе подредена в Изложбени зали "Рафаел Михайлов" и беше открита седмица преди 22 март. Творците показват живопис, графика, рисунка, скулптура, графичен дизайн, фотография, инсталация, видео арт. В изложбата участваха и авторски фотографии на хора с увреждания. Впечатлен от обстановката в България и по-специално от протестите в страната, Огнян Димитров

Соня СИМЕОНОВА

участва с няколко фотографии. Огнян е на 55 години, безработен, инвалид втора група. Живее на ръба на оцеляването, но за изкуство винаги отделя и последната си стотинка. Неговите произведения са заснети с апарат, взет назаем. Въпреки мизерното си съществуване, Огнян винаги участва активно в проявите на клуба на инвалидите. Друг участник в изложбата и представител на клуба е Николай Колев. Неговото творчество се отличава с голямо разнообразие. Николай набляга на традиционните празници, типични за великотърновския край, както и на природни мотиви. ■

ИЗГРАЖДАНЕ НА ПАРТНЬОРСКА ТРАНСГРАНИЧНА МРЕЖА ОТ ЦЕНТРОВЕ ЗА РАВНОПОСТАВЕНОСТ НА ХОРА С УВРЕЖДЕНИЯ

Проектът, финасиран по Програма за трансгранично сътрудничество Румъния-България 2007–2013, бе представен във Видин. Водещ партньор е Регионален работен клуб „Инициативи и партньорства за хора с увреждания” - Северозападен планов район, Съюзът на инвалидите в България и Асоциация „Дуивен” от Калафат, Румъния. Изпълнението на проекта цели изграждане на пилотен модел за подкрепа и сътрудничество на местните общности на хора с увреждания на различни нива – сътрудничество, съвместни дейности, повишаване капацитета на хората с увреждания от двете страни на границата и общо бъдеще.

Подборът на местни организации на хора с увреждания в България и Румъния вече стартира, като първата част е свързана с провеждане на научно изследване на капацитета, проблемите на хората с увреждания в десет населени места и готовността им за домакинство на бъдещите центрове за равнопоставеност. По проекта ще бъдат изградени и оборудвани 6 центъра за равнопоставеност - 3 в България и 3 в Румъния. Другите дейности са свързани с провеждане на 3 мотивационни обучения за партньорство в Румъния; 3 кръгли маси в България на тема „3D ЕС ценности”, провеждане на 3 обучения в придобиване на умения за „Застъпничество” и 3 обучения за „Проектиране на съвместни дейности”.

Като част от проекта ще се проведе и мултинационална информационна кампания, която цели подобряване на обществените нагласи към хората с увреждания. В резултат на изпълнението на проекта минимум 90 лица с увреждания (45 българи и 45 румънци) ще имат изграден капацитет за сътрудничество и обща работа. В проекта ще вземат участие минимум 10 местни общности на хора с увреждания, от които 6 активно ще участват в проекта. ■

РЕГИОН РАЗГРАД

Ангел НИКОЛОВ

Нови хора, нови идеи и надежди

На отчетното събрание в РАЗГРАД присъстваха Стоян Манолов – организационен секретар на СИБ, и Георги Георгиев – председател на ЦКРК на СИБ, председателите на организациите на СИБ в Исперих - Нихат Хабил и в Кубрат – Радослав Няголов. Юбилярките Анка Величкова и Пенка Илиева бяха поздравени от ръководството с цветя, а певицата Нина ги поздрави и с песен.

Отчетът за 2012 г. направи председателката Иванка Петкова. Стана ясно, че в организацията вече членуват 427 души, 30 са нови. Посочено бе, че една от най-важните цели в дейността е била да се защитават правата на хората с увреждания пред обществените институции, но същевременно са проведени много интересни екскурзии, има успешни участия във фестивали, в панаира на киселото мляко в Разград, проведена е Великденска изложба и пр. В града за хората с увреждания е била открита безплатна трапезария, предоставяни са безплатно билети за театрални постановки и карти с 50 на сто намаление за футболни мачове. За всичко това бе посочен приносът на активистите в организацията. Изказалите се членове направиха и редица предложения - за парко-местата в града, за необходимостта от по-голямо помещение за сбирките на клуба, за необходимостта от Център за рехабилитация и интеграция др. Отчете се и КРК, приет бе проектобюджетът за дейността на организацията през 2013 г., избрани бяха нови членове на УС и делегати за регионалното общо събрание.

И на събранието в ИСПЕРИХ гостуваха г-н Манолов и г-н Георгиев. Сред гостите бяха Иванка Петкова и Радослав Няголов и председателят на пенсионерския клуб в Исперих Тодорка Иванова. В отчетния доклад председателят Нихат Хабил отбеляза, че организацията наброява вече 160 души, привлечени са и 10 нови членове, има и млади хора. И тук са провеждани интересни мероприятия, и тук изказващите наблегнаха върху нерешени социални проблеми – за необходимостта от обгрижване на болните хора, за повече парко-места, за строителството на новия социален дом, за привличане на членове на младежкия Червен кръст, които да помагат на инвалидите и др. Беше попълнен съставът на Изпълнителното бюро и бяха избрани делегати за регионалното събрание. ■

СИБ - цифри и факти

Към 31.12.2012 г. Съюзът на инвалидите в България има организационно присъствие във всичките 28 области на Република България, в чиито територии са локализирани 27 регионални организации на СИБ. Съюзът на инвалидите в България има организационни структури в 202 български общини, като броят на основните(общински) организации е 173, в които провеждат дейност общо 126 съставни дружества. Отделно дейност провеждат и други 71 самостоятелни дружества, които нямат статут на основна(общинска) организация поради недостатъчен брой на членския състав (под 50 чл.) или по други организационни причини.

Към 31.12.2012 г. общо в СИБ са членували 38971 хора с увреждания.

В условията на продължаваща стагнация в икономиката, се запази равнището на партньорство на структурите на СИБ с местните органи на властта в подкрепа на социалната и професионалната интеграция на

Милка СТЕФАНОВА

Една от тях е касиерката Йорданка Григорова. Но в организацията са постъпили нови 12 души и сега наброява общо 246 редовни членове.

Докладът бе прочетен от председателката Маргарита Карапенечева. В него бе обобщена дейността на организацията с акценти върху социалната подкрепа на хората. Например дърва за огрев са получили 134 души. Положени са грижи за осигуряване на трудова заетост, за попълване на документи и пр. Съвместно със сдружение „Човеколюбие“ е проведена акция за събиране на дрехи, които са отнесени в Нови Хан за комуната на отец Иван. През отчетния период е имало и много хубави и запомнящи се преживявания - честване на празниците, организиране на традиционна изложба с изработени от инвалиди експонати за празника на града в края на май, проведени са и екскурзии до Троянския манастир и до Орешака. Посетени са и няколко спектакъла и концерти.

Обсъдени бяха и други проблеми, за които разяснения направиха координаторът на СИБ Илиян Бояджиев и председателката на РО на СИБ Йотка Вълева. Изказаха се освен членове на организацията и гостите – г-жа Стоянова, председател на сдружение „Човеколюбие“ и представителите на Общинския съвет - г-жа Папазова и г-жа Димитрова. ■

Горнооряховската организация на СИБ проведе събранието си на 29 март и в началото почете паметта на починалите през годината членове.

СИБ - цифри и факти

хората с увреждания. Експерти на СИБ участваха в изготвянето на становища по трудовата реализация и трудовата рехабилитация на хората с увреждания в обичайни и специални условия на труд. Само по повод промените в трудовото и пенсионното законодателство бяха изпратени в МТСП и комисиите на Народното събрание 7 становища и предложения, някои от които бяха разработени с участието на експерти от организации-членки на НСИХУ и НСХУБ. В резултат от направените изводи за състоянието на рехабилитационния процес в обичайни условия на труд, договорите за колективно членство в СИБ са подновени с 23 стопански организации, а с други 5 се сключиха за първи път. ■

На 15 март бе проведено годишното отчетно събрание на клуб „Вяра, Надежда и Любов“ - община Твърдица

Гости бяха Тончо Тончев, председател на клуба на инвалидите в Сливен, и Веселин Василев, координатор за региона. Председателят на организацията Йови Колев прочете отчетния доклад, от който пролича, че макар и трудничко, клубът развива разнообразни дейности. Провеждат себирки, посещават се обучения за правилното водене на организационните документи и запознаване с новостите, касаещи хората с увреждания. Честват се бележити дати, организират се празници. Прочетен бе и докладът на ревизионната комисия от председателката Станка Калайджиева, в който се подчерта, че документите се водят според уставните изисквания.

Г-н Веселин Василев благодари на Йови Колев, който с всеотдайност изпълнява задълженията си. Обсъден бе и въпросът за хората с увреждания, ползващи придружител и

Радка ЗЛАТЕВА

реда за отпускане на целевата помощ по чл. 53 от Закона за интеграция на хората с увреждания. Също така г-н Василев предложи да се провеждат съвместни обучения с организации от Нова Загора, Котел, Ямбол. По този начин се обменя опит и се разнообразява животът в колектива.

По материалите се изказаха Илчо Господинов, Митка Димитрова, Радка Иванова и др. Направени бяха предложения за подобряване работата в колектива. Г-н Тончев напомни, че

могат да се провеждат екскурзии, да се посещават постановки в близките градове. ■

Мрачната утрин на 26 март 2013 г., контрастираше с уютната, ведра обстановка на мястото, където СХУ "Венетица" проведе своето отчетно събрание.

Светла СТОИМЕНОВА

Независимо от лошото време и че мястото, където щеше да се проведе отчетното събрание на СХУ „Венетица“ е на края на селището ни, добре организираният транспорт и желанието да участват в най - висшия форум на своето сдружение, членовете му препълниха залата. С емоционалното си слово председателят на СХУ "Венетица" даде началото на събранието, а след избора на ръководството му, започна и деловата работа. С минута мълчание бе почитена светлата памет на починалия наш почитен член Смоленския епископ Нестор, както и на приятелите ни от сдружението, напуснали този свят.

Отчетният доклад на УС беше по-скоро доказателство, че въпреки кризата и болката, въпреки трудностите с продължилния ремонт през 2012 г., ръководството ни не пожали сили и енергия да отвори обновения ни клуб на 3 декември 2012 г., както и да организира различни инициативи за своите членове. За цялостното обновление на клуба председателят благодари за подкрепата на местната власт в лицето на кмета ни Владимир Джамбазов и на всички, които ни помогнаха. След финансовия отчетен доклад, отчета на бюджет 2012 и проекта за бюджет 2013, както и на Културния календар за 2013 г., започнаха разискванията. Хората с увреждания искат да бъдат равностойни участници в живота на Долна баня и направиха интересни предложения. Още повече, че ни предстои 10 годишен юбилей. За съжаление, с годините болестите все повече ни притискат и Общото събрание уважи желанието на двама членове на ръководството – УС и КРК - да се оттеглят. Бе проведен частичен избор и след избирането на делегат за Регионалното общо събрание, дневният ред бе изчерпан.

Тук е мястото да благодарим и на стопаните на хотел "Долна баня", които отвориха за нас своите врати, а персоналът ни обгърна с внимание! А хората с увреждания в Долна баня показаха за пореден път на малката ни общност, че желанието за живот е по-силно от физическите ни възможности. ■

СИБ - цифри и факти

Общо през миналата година в системата на организацията бяха извършени социални услуги и беше оказана разностранна помощ на 438 962 хора с функционален дефицит. Остойностени по осъвременената вътрешна Наредба на Съюза, услугите и помощите надхвърлиха 4 364 657 лв., като дейностите бяха дофинансирани от бюджетната субсидия общо с 617 000 лв.

А/ За финансиране на дейностите на СИБ при осъществяване на социални контакти, извършване на социални услуги и оказване на социална помощ в нишите, освободени от държавата и общините, антидискриминационни и медийни прояви, нови услуги и дейности и др. бяха разходвани 196 400 лв от бюджетната субсидия, като са получили помощ или услуга 177 292 хора с увреждания, някои от които са били обслужени повече от един път. Остойностени, тези социални помощи и услуги надхвърлят сумата от 2 131 687 лв.

През 2012 г. бяха изплатени от РО на СИБ целеви помощи за 752 801 лв. за придружител на 18 361 трудноподвижни и тежко болни хора със степен на увреждане над 90 %, на основание чл. 53 от ППЗИХУ и договор между СИБ и АХУ. Разходите за изплащането на тези целеви помощи бяха изцяло за сметка на СИБ.

Изминалата 2012г. беше една от трудните в 22-годишната история на нашата организация, подчерта в отчета си за работата на УС на ОО на СИБ в Габрово председателят Васил Грънчаров.

Най-големият успех на дружеството е проектът по Оперативна програма «Развитие на човешките ресурси 2007-2013 г» - дейности «Социален асистент» и «Домашен помощник» - фаза 3. В съставата ни влизат и организациите от Яворец, Драгановци, Стоевци, Армени, Враниловци, Райновци, Гъбене. Секцията ни «Бит и култура» с ръководител Радка Бойнова, младежката секция, В.Г. «Надежда» с художествен ръководител

Цанка ОДАЖИЙСКА

Стефка Карапенева и технически отговорник Пенка Гатева работят отлично. Активно са работили и селските дружества. Няма провалено мероприятие и въпреки увеличената работа, УС се справи блестящо. Намерена е подходяща работа на хора с увреждания. Придобити са 4 лиценза от АСП за извършване на социални услуги като «Бюро за социални услуги», «Дневен център за стари хора», «Социален асистент за възрастни хора» и «Домашен помощник». Организиран са 6 групи за балнеолечение в Поморие за 115 човека, осигурени са дрехи втора употреба за 177 ▶

► човека, козметика за 681 човека, консултации и информации по телефона за 1000 души. Попълвани са документи на 892 човека, осигурени са безплатни помощни средства и обувки на 138 чо-

века, парични помощи по чл.53 на 187 човека. Организиран са екскурзии, 9 концерта за над 800 души, безплатно посещение на 6 театрални постановки за 166 души. Проведен е шах-турнир, срещи с други сродни организации, чествания на имени и рождени дни, чествания са всички официални и битови празници, също и 3 декември. Всички знаят за успе-

хите на вокална група «Надежда» – плакет от фестивала на хората с увреждания в Перник, награди от телевизия БТВ и

най-високо отличие за Стефка Карапенева за цялостно творчество. Затова на сесия на Общинския съвет на

Габрово тя е удостоена със званието Почетен гражданин на Габрово. Гордеем се с всичко постигнато, не искаме да бъдем съжелявани, не искаме подаяния заради

заболяванията ни, искаме да бъдем уважавани за нашите умения, за това, че не се предаваме и се стремим да бъдем полезни на обществото. Искаме и заслужаваме достоен живот, подчерта г-н Грънчаров.

На събранието беше и координаторът на СИБ г-жа Стефка Рачева, която даде напътствия за бъдещата работа на организацията. ■

СИБ - цифри и факти

През 2012 г. от структурите на СИБ са направени 523 предложения за реконструкция и адаптация на обекти, от които са завършени 128 рампи, 64 странични перила и парапети, 19 приспособени санитарни възела, а други 145 обекта са заложили с програмите за 2013 г. Активисти и доброволни сътрудници на съюза са взели участие в 87 заседания на общинските комисии за определяне на паркоместа за хора с функционален двигателен дефицит, в 56 заседания за транспортно обслужване на гражданите. Осъществява се обществен контрол за достъпност на околната среда в 72 общини и населени места с участие на представители на структурите на СИБ, като най-активни са регионалните и общински организации в Пловдив, Русе, София, Бургас, Сливен и др.

СИБ - цифри и факти

Б/ За подпомагане на дейностите по оказване на информационно-консултантски, организационни, административно-правни, транспортни и други услуги, в т. ч. за обучение, квалификация и преквалификация и увеличаване на административния капацитет на кадрите и структурите на организацията и други видове дейности, през годината бяха предвидени и разходвани 135 280 лв. от бюджетната субсидия. Извършените дейности обхванаха повече от 104 299 хора с увреждания, като остойностените услуги в това направление достигнаха 596 148 лв.

В/ За допълване на дейностите за социална интеграция и реализация на социално-значими проекти, разкриване на нови работни места, масови дейности, подпомагане на спортни, културни и туристически мероприятия, услуги, подпомагане на равнопоставеността на хората с физически увреждания и др. през 2012 г. бяха разходвани 145 500 лв. бюджетни средства, което обезпечи обслужването на повече от 14 029 хора с увреждания с остойностени услуги за 365 177 лв.

В Пловдив се проведе годишното събрание на СНЦ „Надежда за достоен живот“ за 2012 година. Интересен и всеобхватен доклад изнесе председателят на сдружението г-жа Веска Младенова.

Стефан СТОЙЧЕВ

Тя изтъкна, че 2012 година е била наситена с много дейности, емоции и малки победи, които са спомогнали за подобряване живота на членовете, вече наброяващи 291, от които 72 нови.

Важни през годината са проведените срещи с кмета Иван Тотев и почти всички негови заместници за решаване проблеми на членовете на сдружението. Кметът на район „Тракия“ г-н Костадин Димитров предостави нов клуб за инвалидите.

Извършват се информационно-консултантски услуги по телефона или лично. Оказана е помощ на 5 човека за намиране на работа. Двама нуждаещи се получиха инвалидни колички. Провеждат се спортни състезания. Абонираните за сп. „Кураж“ са вече 12 души. С безплатни или с намалени билети са посетени 17 театрални постановки и 18 концерта. Проведени са 10 екскурзии в страната и чужбина. Поддържат се приятелски връзки с художествени състави от Съюза на слепите в града.

В доклада не бяха спестени и негативни прояви на отделни членове. Участници в събранието предложиха свои идеи за подобряване на реда и отношенията между членовете на сдружението. ■

СИБ - цифри и факти

Г/ За допълване на средствата, предназначени за социална интеграция и интеграция чрез социални контакти, организационно-масови дейности, дейности в национални и международни организации, за международна дейност, контакти и социални издания, транспортни, пътни разходи, нови услуги, усвояване на добри практики и др. бяха усвоени 139 820 лв. бюджетна субсидия, а общо дейностите са обхванали повече от 143 342 хора с увреждания с остойностени услуги за 1 291 645 лв.

След като се проведеха годишните събрания на дружествата в селата, отчете се и общинската организация на СИБ в Лом.

Георги ПЕТРОВ

В доклада бе посочена тревогата заради обедняването на хората с увреждания. Това се отразява и на броя на членовете – тъй като хората не могат да платят дори членския си внос. Недоволни са от факта, че е трудно пътуването в района, тъй като няма влак, а предпоченциите за автобусите отпаднаха, ходенето на лекар и лекарствата е скъпо удоволствие и пр.

Все пак организацията е успяла да предостави много услуги, да консултира хората, да осигури хранителни продукти – остойностена, тази дейност се равнява на близо 5000 лв.

Местната организация на БЧК награди членовете на УС с грамоти и благодарствен адрес за добрата съвместна

работа. А членовете на организацията

благодарят на Асоциация „Диабет“, която им изпрати 85 противогрипни ваксини и боршури за правилно хранене и лечение на това заболяване.

Организацията на СИБ с председател Цветана Антонова благодари на кмета на града г-н Иво Иванов, на зам. кмета Камелия Арсенова, на директора на Социални грижи Милко Трифонов, които бяха гости на събранието.

В изказването си кметът подчерта доброто партньорство между общинската администрация и организацията на СИБ и обеща и в бъдеще да подкрепя хората с увреждания. ■

СИБ - цифри и факти

В следващите няколко години СИБ трябва да разшири своите позиции в областите на трудовата заетост и социалната защита на хората с увреждания, деформирани от финансово-икономическата криза. Важна задача е пренастройване на съюзната работа към проблемите на младите хора с увреждания и привличането им за редовни членове на СИБ. Това ще позволи на организацията да разполага с повече млади, компетентни и перспективни кадри. Стои отворен въпросът за самофинансиране на някои основни дейности на съюза, което ще издигне ролята му на коректив и партньор на държавните и общинските органи на управление. По решително трябва да звучи гласът на хората с увреждания при усвояване на националните и европейските социални фондове за реализацията на атрактивни социални проекти.

Общинска организация на СИБ – Чепеларе: „Заедно можем повече „

Милена МЕРКОВА

Хората с увреждания в нашата община град са достойни и уважавани граждани. А кметът ни г-н Тодор Бозуков и неговият екип ни подкрепят, разбират ни и ни уважават. Благодарни сме им, че са съпричаст-

ни с болката и проблемите ни. Това доказаха и на нашето годишно отчетно събрание. А ние като общинска организация работим за подобряване качеството на живот на хората със специфични потребности. И това, което направихме, не е малко, но ще продължим за още и по добри резултати за бъдеще. Организацията ни расте – вече наброява 167 души, повишава авторитета си в очите на членовете ни и на техните семейства, защото хората са много задружни. Имаме и певческа група, която донесе много високи отличия от различни прояви. Децата от детска градина „Камбанка“ изнесоха програма и ни поздравиха за Баба Марта и Осми март. Почерпката след събранието бе осигурена от г-н Бозуков, за което му благодарим. ■

Трети национален фолклорен фестивал на хората с увреждания – 22 юни 2013 г. - на връх "Света Неделя" - град Неделино

Във фестивала могат да участват:

Фолклорни групи - с две песни до 7 минути;
Дуети – с една песен до 3 минути;
Солово изпълнение – с една песен до 3 минути.

Желаещите да вземат участие във фестивала трябва да направят заявката си **до 22 май 2013 г.** на тел. 0897/941 640 – Емил Костов, председател на общинската организация на СИБ в Неделино – като посочат дали желаят да им бъде осигурена нощувка и за кои дни. Трябва да посочат и телефон за обратна връзка.

Важно! Всички желаещи да участват във фестивала трябва да представят и своите решения на ТЕЛК

Групи, които искат да посетят съседна Гърция - градовете Ксанти, Керамоти и остров Тасос - трябва да знаят, че разстоянието от Неделино до остров Тасос е около 100 км. и пътуването става с 20-местни автобуси. ■

ОТ ОРГАНИЗАТОРИТЕ

МТСП И АХУ ПРЕДСТАВИХА ЕДИННА ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА ЗА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ

Тя е предпоставка оттук нататък воденето на държавната политика в тази сфера да стане много по-ефективно в посока гарантирането на правата на тези хора, каза заместник-министърът на труда и социалната политика Иванка Шалапатова. Заедно с ИД на Агенцията на хората с увреждания (АХУ) Минчо Коралски тя представи електронния регистър, който АХУ създава.

Системата отговаря на изискванията на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания и Закона за интеграция на хората с увреждания. Тя осигурява възможност за обмен на данни за хората с увреждания между информационни бази, функциониращи към различни държавни институции. ■

НАШАТА КОНСУЛТАЦИЯ

Петю ПЕЕВ

Отстраняването на един човешки орган невинаги дава основание на ТЕЛК/НЕЛК за определяне на степен на увреждане (загубена работоспособност) над 50 %, с което пациентът получава статут на "човек с трайно увреждане" или на "дете с трайно-намалена възможност за социална адаптация" (инвалид), но може да послужи за трудоустрояване на освидетелстваното лице или за препоръка при физическо натоварване, подлагане на диета и последващо лечение. Медицинската експертиза оценява задължително възможността за компенсация (напълно или частично) функционалния дефицит от друг орган, особено ако отстраненият орган е чифтен. Така например, в Отправните точки за оценка на намалената работоспособност в проценти от Приложение № 1 от Наредбата за медицинска експертиза (ДВ. бр. 47 от 2005 г.) се предвижда при загуба на един бъбрек и при наличие на втори здрав бъбрек да се определя степен на загубена работоспособност до 20 % като състоянието след нефректомия се оценява след приключване на срока за наблюдение, който е петгодишен. Наличие само на 20 % загубена работоспособност (степен на увреждане) след този срок не дава основание на лицето да се смята за "човек с трайно увреждане" (инвалид), освен ако не се констатира друго трайно физическо увреждане. Нова медицинска експертиза след петгодишния период на наблюдение се извършва, само ако са налице функционални дефицити, породени от други заболявания. ■

НОИ СТАТИРА ПРОГРАМАТА ЗА ПРОФИЛАКТИКА И РЕХАБИЛИТАЦИЯ ЗА 2013 Г.

На 15 март Националният осигурителен институт (НОИ) даде старт на програмата за профилактика и рехабилитация за 2013 г. Средствата, предвидени за нейната реализация през тази година, са в размер на 15 362 329 лв. Предвижда се в рамките на тази сума да бъдат отпуснати парични помощи за профилактика и рехабилитация на около 39 400 лица.

Продължителността на профилактиката и рехабилитацията за едно правоимащо лице е 10 дни, като НОИ покрива изцяло разходите за нощувки, частична помощ за храна в размер на 5 лв. за всеки ден от престоя, както и до четири основни диагностични и терапевтични процедури дневно. Вече са подписани договорите с 15 юридически лица за общо 48 изпълнители на дейността по профилактика и рехабилитация.

Право на парична помощ за профилактика и рехабилитация имат всички лица,

които отговарят на условията за участие в програмата. Те трябва да са осигурени за общо заболяване, майчинство и/или трудова злополука и професионална болест. За тях трябва да са внесени или дължими осигурителни вноски за период от шест последователни календарни месеца, предхождащи месеца, през който се провежда профилактиката и рехабилитацията.

Освен това, заболяването им трябва да е диагностично уточнено, за което към съответния момент лекуващият лекар да е установил необходимост от провеждане на рехабилитация.

Право да ползват програмата имат и лицата, получаващи лични инвалидни пенсии. Условието за тях е да не са навършили възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, да не са осигурени и срокът на инвалидност в експертното им решение да не е изтекъл.

Подробности за възможностите за участие в програмата, условията на изпълнителите и заболяванията, за които се провежда профилактика и рехабилитация, ще намерите в рубриката «Обезщетения» “Профилактика и рехабилитация” на интернет страницата на НОИ <http://www.noi.bg>.

БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ ЗА ЗАКРИЛА НА ПАЦИЕНТИТЕ

Асоциацията с председател Пламен Таушанов е изпратила до министерствата на труда и социалната политика, на здравеопазването и до НЗОК становище относно: **проблеми на пациенти на самокатетеризация.**

В него се подчертава, че пациентите, нуждаещи се от самокатетеризация, са с различни диагнози (неврогенен пикочен мехур, спина бифида, екстрофия на пикочен мехур и др.), имат редица нерешени проблеми, свързани с:

... освидетелстване от ТЕЛК по Наредбата за медицинската експертиза, приета с ПМС № 87 от 5.05.2010 г., обн., ДВ, бр. 36 от 14.05.2010 г., изм., бр. 5 от в сила от 14.01.2011 г., бр. 41 от 31.05.2011 г., поради липсата на някои диагнози, вследствие на които се стига до необходимостта от самокатетеризация за поддържане на нормалните жизнени функции за пациентите;

... с малкия брой на квалифицирани медицински кадри, специалност Детски уролог-хирург по редки болести и липсата на апарат за медицинска уродинамика за деца, водещо до ненавременна и недостатъчна урологична грижа и липса на профилактика;

... с нелатоновите катетри - те не се поемат от НЗОК, а месечната им равностойност в размер на 120-250 лв. при възрастните и в пъти повече за деца, е непосилна за много от пациентите на самокатетеризация, поради което се налага катетрите да се използват многократно. Това, от своя страна, води до висок риск от инфекции.

Сдружението има конкретни предложения, подкрепени от техния консултант д-р Светослав Чаначев, детски уролог, както и от други детски лекари.

Ако си на самокатетеризация или познаваш човек на самокатетеризация, моля сигнализирай! Ако и на теб ти е писнало да плащаш и искаш да живееш пълноценно, свържи се с нас и с общи усилия ще постигнем целта си и ще направим своя живот и на останалите по-добър!

За връзка с асоциацията:

web: www.katetarizacia.com

e-mail: office@katetarizacia.com

Телефон: **skype:**

Албена: 0897201147 **rado_mi_amor**

Делян: 0884561246 **pc_sistemi**

Детелина: 0876210468 **chetrifolium**

■ **Аз съм Албена...**

КАКВО ОЗНАЧАВА ДА БЪДЕШ ГРАЖДАНИН НА ЕС?

Всяко лице, което притежава гражданство на държава-членка на ЕС, автоматично е и гражданин на ЕС. Гражданството в ЕС е допълнително и не замества това в държава-членка.

Гражданството на ЕС дава на всеки гражданин на ЕС редица важни права, включително:

- правото да се движите свободно в целия Европейския съюз и да се установявате навсякъде в рамките на неговата територия;
- правото да гласувате или да бъдете кандидат в изборите за Европейския парламент и в общинските избори в държавата от ЕС, в която пребивавате, дори и да не сте гражданин на тази държава;
- правото на закрила от дипломатическите или консулските власти на всяка държава от ЕС на територията на трета държава (*държава извън ЕС*), в която вашата държава на произход, членка на ЕС, няма свое консулство;
- правото да отправяте петиции до Европейския парламент, да внасяте жалба до омбудсмана и да се обръщате писмено до всички институции или органи на ЕС.

ПРАВО НА СВОБОДНО ДВИЖЕНИЕ

Това право е едно от най-очевидните предимства на Европейския съюз за отделните граждани. Около 11 милиона

граждани на ЕС са се възползвали от това право и в момента живеят в друга държава от ЕС. Много от тях редовно пътуват до други държави от ЕС по работа или като туристи, без да бъдат проверявани в рамките на шенгенското пространство или пък се ползват от ускорени проверки на границите.

В член 21, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз е предвидено, че всеки гражданин на Европейския съюз има право да се движи и да пребивава свободно в рамките на територията на държавите-членки при спазване на ограниченията и условията, предвидени в Договорите и на мерките, приети за тяхното прилагане.

ПРИЛОЖИМО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО НА ЕС

Директивата е транспонирана в националното законодателство на всяка държава от ЕС. Ако желаете да научите повече относно правата си в дадена държава от ЕС, следва да направите справка с приложимото национално право.

През юли 2009 г. Комисията издаде насоки относно начина, по който държавите биха могли по-добре да транспонират директивата в националното си право и начина, по който тя би могла да се приложи по-добре в ежедневието.

Можете да изтеглите насоките от

[http://eur-lex.europa.eu/
LexUriServ/LexUriServ](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ).

БУТИЛКА ПРЯСНА ВОДА

Разказ от Морфи СКАРЛАТОВ

Зад гърба ми проплака дете. "Нищо – помислих си, - само то не плаче! Плачат всички"... И майките им, че и възрастни мъже стенеха в засилващия се задух. Ужасих се от собствените си мисли и се опитах да ги насоча извън душегубката, в която се беше превърнал херметически затвореният автобус, приютил повече от шейсет пътника за Дамаск. Нищо не помагаше – нито климатиците, нито завитите в кърпи бучки лед, които се опитвахме да задържим на главите си. За отрицателно време платът ставаше мокър и се превръщаше в твърда, солена кора, която само разранява кожата.

Наближаваше три часа след обед, когато пресякохме сирийската граница, а бяхме тръгнали преди повече от две денонощия от многомилionenния Багдад. По това време в сирийската пустиня нямаше асфалтови или макадамови пътища. Трасетата на запад бяха маркирани със забити в пясъка колове, отстоящи на два-три километра разстояние, които упътваха керваните. Често тези примитивни ориентири липсваха, погълнати от пясъците или просто биваха премествани от бедуините към места, удобни за устройване на засада. По този начин изпадналите в беда номади се снабдяваха с вода и храна. А пътниците от керваните оставаха на произвола на съдбата и на милостта на Всевишния.

Такъв пътник в един от автобусите от конвоя се оказа и моя милост – студент в Багдадския университет, където изучавах арабската битност... След тежките изпити бързах да изпреваря настъпващите горещини и да спестя поне ден от пропиляната в път ваканция. От Дамаск трябваше да хвана случаен превоз до Латакия, а оттам да продължа с кораб за дома ...

Изведнъж тримата шофьори и мъжът от охраната на автобуса се засуетиха и повишиха гласове. Причина за безпокойството им се оказа малко черно облаче с отвор в средата, появило се невисоко на хоризонта. Беше невероятно, че такава незначителна поличба им беше взела страха. Невероятно, но все по-често звучеше думата "самум" и видимо автобусът ускори ход. Без съмнение и нищо незнаещият пътник щеше да разбере, че страшното тепърва започва....

Детският плач започна да отслабва, но в звуците се долавяше нотка на пълно отчаяние. Щеше да бъде ужасно, ако точно

► сега замлъкнесе.... Някой сложи ръка на рамото ми и чух тих шепот в унисон с детския хленч. Обърнах се с мъка и пред трескавия ми поглед се появиха, като в библейско видение, очертанията на жена с младенец в протегнатите към мен изящни ръце.

- Я саиди - промълви жената с глас, наподобяващ звуците на пустинята, - подръжете малко детенцето, докато купя вода от шофьорите!

В ръцете на непознатия мъж детето млъкна и само черните антрацитови очички следяха уплашено отдалечаващата се фигура на майката. Може би стресът беше прекалено голям за изнемоощялото телце, за да реагира с нова доза плач и то се остави вцепенено в ръцете ми... Майката се завърна след минута и по лицето ѝ познах, че мисията ѝ беше завършила без успех. Грабна детето си и то се размърда с нова надежда... Обхвана ме гняв към бездушието на смълчаните мъже – шофьори и охранители, в чиито ръце ни беше предала съдбата... Те дезертираха от дълга си още в началото на пясъчния кошмар. Постъпиха така, както са правили дедите им, които разставяха камилите от кервана в кръг. Да, но наоколо нямаше камили, а само седем остарели автобуса, които приютяваха останалите без сила човешки тела!...

Самумът отмина за няколко безкрайни часа, като остави автобусите заровени в пясъка без никаква надежда да помръднат. Последваха две денонощия на плаха надежда, крепяща изнемоощелите от горещината през деня и нощния студ човешки тела – шофьорите криеха отчаянието си с приказки, че на третия ден от закъснението по график някакви отговорни фактори от Дамаск щели да изпратят хеликоптер да ни търси и евентуално да ни окаже помощ...

Вместо това ненадейно по върховете на дюните, образувани от самума, около нас се появиха, конници. Не бяха мираж, а материални фигури, които искаха храна и вода. Бедуините не посягаха само на жените – всичко друго можеш да вземеш, даже човешки живот. В пустинята няма закон, който да разрешава отказване на вода и хляб! Дадохме им всичко, което бяхме скътали за отредените ни последни часове живот... Оказа се даже повече от очакваното, защото никой не знаеше какъв ще бъде следващият ход на нападателите. Особено, когато ставаше дума за вода след отминалата преизподня на самума!... Взеха, каквото показахме, а гордостта на мъжете от пустинята не им позволи да пребъркат багажа ни...

Мисълта, която подсъзнателно отхвърлях, ме блъсна със силата на отминалия самум. Не бях ли и аз страхливец и егоист, като мъжете, прaveщи си оглушки за детския плач, увили главите си с киффия – парче

► **БУТИЛКА ...**

плат с тесен процеп за очите?... Някъде там в брезентената ми чанта с големина на куфар бях мушнал бутилка прясна вода, която ми вдъхваше надежда за оцеляване в този пясъчен ад. Може би мъжете ще я грабнат преди да докосне устните на детето?... Не издържах, прошепнах на жената с детето да седне между струпаните гуми в задната частна автобуса. С ужасено от страх лице тя се възпротиви. Какво ли си помисли бедната майка?... Усмихнах се и пак я помолих да седне там, където ѝ сочех с ръка. Съгласи се, но тревогата не изчезна от погледа ѝ. Разхвърлях малкия си багаж, като имитирах търсене на изгубена вещ. Завих скъпоценната бутилка с някаква кърпа и я поставих в краката на жената. Отдалечих се бързо, за да не привличам вниманието на пътниците... Останала сама с рожбата си, жената бързо се окопити и пхна завитата бутилка под черната аббая, която покриваше фигурата ѝ на височината на гърдите си, където беше положило главица малкото човече...

Мракът настъпи неочаквано, но не донесе облекчение за пленниците на пустинята. Бях жаден и уморен, не можех да помръдна от мястото си. Стана ми безразлично за всичко около мен. Студ и вой на чакали притъпиха слуха ми. Само зрението ми остана открито за отрупаното със светлинки нощно небе... Изведнъж нечия ръка плахо докосна рамото ми и нещо твърдо опря напуканите ми устни. В пресъхналото ми гърло потече струйка вода и пресече опита ми за съпротива. Очите ми прекъснаха небесното пътешествие и се заковаха върху образа на жена, надвесена над мен. Струйката вода започна да пресъхва и аз насочих гърлото на моята бутилка с остатъка от течността към устните, които шептах унесено:

- От ръцете на Аллах да го вземеш доброто.... Да бъде благословена майката, която те е родила!....

А устните търсеха ръката ми, която стискаше остър фински нож. Обзе ме ревност, че устните целуват и ръката ми и камата... Осмелих се да погаля жената по главата. Почувствах, как тя заплака безмълвно.

Надеждата се завърна на сутринта със звука на приближаващ хеликоптер. Няколко часа по-късно верижни машини буквално ни изровиха от пясъчния капан и пътят за Дамаск беше открит пред конвоя. В радостното оживление след отминалото пременение пътниците бяха станали близки и никой не обърна внимание на крещящото нарушение на обичая. На крайната спирка моите спътнички бяха посрещнати от достолепен арабин, който можеше да им бъде баща и дядо. Може би така ми се искаше да бъде! ■

(Със съкращения)

НИШКАТА

На д-р М.К.

Среднощ доведоха едно дете,
в което застинала –
нощта стоеше.
Животът своята нишка бе изплел
и свършил преждата на дните.
Но първите избързали лъчи
прогониха от него висналата нощ.
Една жена във бяло
кълбетата нави
със прежда нова.
И ги пусна
по дългата пътека на живота.
А то – пое невидимата нишка
и тръгна, за да ги разплита.
Въври по своя път, дете!
И нишката не пускай вече!
Във тази нощ до твоето легло
се връза мъничка пътечка
на младата жена по морното чело,
докато свърже скъсаната нишка.

РОДИНА

Земя родена, майчице едничка
целувам твойта пръст и твоето небе.
Опивам се безмерно
от своята безбрежност
и тръпна с тръпките на твоето море!
Бъди благословена и безсмъртна!
И после всяка земна смърт бъди!
На стремето на векове безчетни,
ти пламенно – метежна остани!...
А някога, след няколко столетия,
ще дойда тук със някой свой правнук,
за да поема дъх от твоето безсмъртие
и да полегна пак във топлия ти скут.
Земя родена, пръст, небе, море,
зеници влюбени и сплетени ръце...
Благословена, слънчева, безбрежна,
теб бъдещето те зове, зове, зове.

Представяме ви поетът сред докторите

ПЕТЪР ГАЦОВ

Роден на
14.10.1929 г.
в село
Драганово,
Великотърновско

Завършва гимназия в Горна Оряховица и медицина в София. Работи като лекар в Котел, Сливен и в София – в Министерството на народното здраве и в Медицинска академия. От 1990 г. е пенсионер. Сега вече е болен и трудно подвижен...

Литературата е голямата му любов от ученическите години. Оттогава до днес откликва на всичко, което става около него в поетични образи. Пише предимно стихотворения, но има опити и в късия разказ, и във фейлетона. Публикувал е над 70 свои творби в периодичния печат. За първи път в „Отломки“ събира малка част от сътвореното досега, отразяващо предимно интимните му чувства към близки хора, събития и явления.

▶ НА 24 МАЙ

На В. И А. Капсъзови – учители

Народът ни премина вековете,
умира и възкръсва като Феникс.
и слънцето не спря за нас да свети,
защото носехме в сърцата си А-Б-то.

Защото двамата светци от Солун
ни начертаха букви като птици,
с които полетяхме към небето
с отворени за светлина зеници.

И Златен век след тъмнина сградихме.
Духът ни се въздигна нависоко.
И щедро на славянските дарихме
от Кирила, написаното слово.

Българио! Нещастна и щастлива,
със много кръв изкупи свободата.
Но в битките над твоите витязи
летяха буквите по знамената.

Поклон вам, братя Солунски,
безсмъртни!
Поклон за буквите, що ни дарихте!
Родът ни български с тях ще пребъде,
духовно извисен през бъднините.

ВСЕ НА ПЪТ

На С.Б

Върви щастливото момиче
в живота влюбено, върви.
Слънца сияят във очите
и сеят порив и мечти.
А то върви и миг не спира.
И бури ражда в мъжка гръд.
Другар на гордостта намира
в метежни срещи...все на път.

ДОБРОТАТА

На Ц. Д

Ако бях художникът-ваятел,
бих рисувал твоето лице
със лъчи на вечния създател
като малко, трепкащо сърце.

Аз не зная друга като тебе
да обича с толкова тъга
бедстващите хора под небето
и да страда с тяхната съдба.

Погледът ти болката притихва.
Със ръка поднасяш радостта.
И човекът, от смъртта притиснат,
те приема като лъч в нощта.

Ти за всяка мъка имаш дума.
Щедростта ти земна е безкрай.
Връщаш вярата със лека глума,
за нещастните си малък рай.

И очакват пак да се завърнеш,
щом се хлопне пътната врата.
Със любов безмерна да прегърнеш
тръгналата в дълъг път душа.

Поспри, поспри момиче-хала!
И гордостта смири докрай.
Ако с човек не си живяла,
не си била в лелеян рай.
Слънца и прелести угасват
на залеза в чертога сив!
Не се пилей! Бъди зорница
за друг. Стани ти огън жив!
И тъй докрай, в любов и радост
ще тръпне твойта красота.
И за прокудената младост
не ще гнети сърце в тъга. ■

Кольо ЧАЛЪКОВ

Когато беда слети деня ти
 както буря кърши дървото,
 не отпадай пред враг и приятел,
 а върви към своята Голгота.
 Не изпадай в малодушие,
 не роптай, не скърби без мяра,
 а пред Бога, смирен и послушен,
 възраствай в обич, надежда и вяра.
 Вървиш към Голгота –
 вървиш към Бога,
 вярваш ли в Бога –

УПОВАНИЕ

всичко можеш.
 Изречи си на Него тревогата,
 успокой се в името Божие.
 Изплачи си на Него болката
 и сърцето ти да коленичи:
 никой не се обича толкова,
 колкото Бог го обича.
 И любовта Му ще те приласкае,
 твоите сълзи тя ще изтрие,
 ще ти покаже простор безкраен,
 път към небето ще ти открие. ■

Георги ДРАМБОЗОВ**ДИЛЕМА**

Тази двойствена същност!...
 Тя е някаква тайнствена орис...Ужасно! –
 просто няма отърване в този живот:
 през деня прагматичен съм аз Санчо Панса,
 през нощта – романтичен съм Дон Кихот.

Тази двойствена същност!...
 По сърце си оставам до днес Дон Джовани –
 и с душата влюбчива, и с погледа смел,
 а пък утре на властника ниско се кланям,
 сякаш двойник същински съм на Сганарел.

Тази двойствена същност!...
 Вечер шпага въртя, дуелирам се лудо –
 мускетар си оставам до гроба, ма шер,
 но безличен човечец в мен сутрин те буди
 и замислено плюе край Сена с Планше.

Тази двойствена същност!...
 Мен ми писна, единия го ликвидирам! –
 тази двойственост днес не ми дава покой,
 тази вечер по-лошия в мен ще умира,
 заредих пистолета... Но кой беше той?

ЕМИГРАНТ

Емигрант съм в теб, моя родино! –
 в теб де пръкнах,
 проходих, растях
 и 2 / 3 от земния път
 съм изминал
 от мечта до покруса,
 от святост до грях.
 Емигрант съм в теб, моя родино! –
 не избягах на Запад без вест,
 мислех само за хляб, за деца,
 за любима,
 среден българин просто –
 по кръв и по чест.
 Емигрант съм в теб, моя родино! –
 лудо конче,
 но с калпав ездач,
 обикалям покрай
 Гетсимански градини,
 после Рая сънувам
 от сутрин до здрач...
 Емигрант съм в теб, моя родино! –
 днес гневът ми – лавина расте
 и ще склопя очи,
 на уста с твойто име,
 и дано ме признаеш
 за свое дете! ■

1150-години от Великоморавската мисия на братята Кирил и Методий

Вече съобщихме, че за тази годишнина имаше заслужено внимание от страна и на специалистите у нас, бе огласена и чрез изложба в Европейския парламент. Но нека сега, в навечерието на големия за всички българи ден - 24 май, да кажем нещо повече за тази мисия.

В началото на 860-те години в Централна Европа се оформя съюз между Немското кралство и България, насочен срещу Великоморавия. Подпомогнат от българите, немският крал Лудвиг Немски нахлува във Великоморавия. Ето защо през същата 862 година княз Ростислав проважда пратеници при византийския император Михаил III с молба за помощ. Освен това той моли да му бъдат изпратени християнски мисионери, които да проповядват на славянски език. Така той иска да премахне немското влияние в страната си. Византия се съгласява, тъй като по този начин цели да спечели съюзник и да неутрализира немското влияние. Ромеите решават да изпратят братята Кирил и Методий, тъй като те са се доказали като мисионери. През пролетта на 863 година те са посрещнати тържествено във Великоморавия заедно с учениците си във Велеград. Там те създават много училища, проповядват на славянски език, обучават много ученици. Константин-Кирил Философ поставя основите на славянската литургия, която, макар да има някои византийски елементи, като цяло притежава самобитен облик.

Животът и делото на Светите братя Кирил и Методий многократно са изследвани и дискутирани в историческата наука. И все пак има още какво да се каже. Доказателство за това е изследването на известния унгарски българист **Д-Р ПЕТЕР ЮХАС** „Кирил и Методий в българската Моравия“. На базата на нови за родната историография източници и реинтерпрета-

цията на стари извори Юхас доказва, че Великоморавското княжество на Ростислав и Светополк през IX в. не се е намирало на територията на днешната Чехия и Словакия, а по течението на река Българска Морава (днешната р. Морава в Сърбия). Именно там, в района на Белград и долните течения на реките Драва и Сава, е ядрото на Ростиславо-

► вата държава. Светите братя разпространяват своята писменост и християнската вяра сред южните моравци, които се причисляват към славяните от т.нар. „българска група“, а не при северните славяни. Общоприето е мнението, че делото на Кирил и Методий възниква преди всичко във връзка с тяхната Моравска мисия....

Мисията на братята не е много позната в Европа, а е важно да се разказва за нея, смятат чужденци, обикнали българския език и превърнали го в част от живота си.

ПРОФ. ЯН РИХЛИК, българист, професор по история в Карловия Университет, Прага казва: - Моравските племена, и чехите, и словациите - сме потомци на моравските племена, приели християнството. Без да си християнин в девети-десети век, не е било възможно човек да стане, бих казал така - член на европейската общност. Само християнските народи тогава са смятани за пълноценни.

ПРОФ. Д-Р ИГОР КАЛИГАНОВ решил, че ще учи български език и история преди много години, когато като дете гледал мъгливия Владивосток филма "Героите на Шипка". По-късно открил, че България има и други герои. Сега вече Проф. д-р Игор Калиганов, филолог, Руска академия на науките, казва: - Доста славянски народи са били християнизирани, благодарение на България, защото по времето на Цар Симеон много от сръбските територии са заети от българите. Фактически големи земи, които са населени от сърбите, влизат в състава на

Първото българско царство и там се разпространява българската азбука, разпространяват се книгите, които са били създадени по време на т.нар. Златен век на българската книжнина. За жалост много малко се знае за тези, аз бих казал, епохални явления.

ПРОФ. Д-Р ХАЙНЦ МИКЛАС от Виенския университет подчертава, че създаването на азбуката влиза в модела на т. нар. „Трети път“: „Българите създават нова църква, зад която застава солидна държава и силен владетел. Основата на новата азбука се полага върху солунския диалект, т.е. с пълно право можем да твърдим, че в основата е старобългарският език. Противниците на тази теза не разполагат със солидни аргументи. В България по времето на княз Борис и цар Симеон се извършва огромна преводаческа дейност, и тази богата книжнина по-късно повлиява благотворно християнската култура в Русия, Сърбия и Хърватия. Разпространението на литературното дело на Първото българско царство означава нещо особено – обобщава проф. Миклас – получателите на това дело след това създават на тази основа своя собствена литература“.

... Ти азбуко наша, ти гордост народна!
Що Кирил със брат си за нас сътвори,
опази ни в робство. В борба благородна
застанахме редом в света на творци.

Затуй днес пламтиш като огън в сърцата,
обкичена с обич и свежи цветя!
Ний скланяме чело в поклон пред съдбата,
че нашта Родина твой дом е била! ...

Петър ГАЦОВ